

¹ *al. Ita: di-* servitio mancipandos: dicimus ² de cetero debere tam
 cimus omnino Ministris, quam Fratres ceteros ad dictis inductionibus ad
 debere tam Ministris, &c.

facere ad solos dominos pertinet, qui dederunt, & eos, quos ipsi deputaverunt ad hoc ipsum. Proinde cum vir Sanctus, paupertatis pramissa in Regula modum exprimens dixerit in eadem, Fratres nihil sibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem: sed tanquam peregrini & advene in hoc seculo in paupertate, & humilitate Domino famulantes vadant pro elemosyna confidenter. Sicque declaratum extitit per nonnullos praedecessores nostros Romanos Pontifices hanc expropriationem intelligi debere tam in speciali, quam etiam in communi, propter quod & rerum omnium concessarum, oblatarum, & donatarum fratribus (quas & quarum usum facti, scilicet Ordini vel ³ *al. ita: vel* ⁴ *al. habeant.* ⁵ *al. laxare.* ⁶ *al. observaciones.* ⁷ *al. servandum.* ⁸ *al. carum.* ⁹ *al. ita: fratres & assistentes, &c.*

facere ad solos dominos pertinet, qui dederunt, & eos, quos ipsi deputaverunt ad hoc ipsum. Proinde cum vir Sanctus, paupertatis pramissa in Regula modum exprimens dixerit in eadem, Fratres nihil sibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem: sed tanquam peregrini & advene in hoc seculo in paupertate, & humilitate Domino famulantes vadant pro elemosyna confidenter. Sicque declaratum extitit per nonnullos praedecessores nostros Romanos Pontifices hanc expropriationem intelligi debere tam in speciali, quam etiam in communi, propter quod & rerum omnium concessarum, oblatarum, & donatarum fratribus (quas & quarum usum facti, scilicet Ordini vel ³ *al. ita: vel* ⁴ *al. habeant.* ⁵ *al. laxare.* ⁶ *al. observaciones.* ⁷ *al. servandum.* ⁸ *al. carum.* ⁹ *al. ita: fratres & assistentes, &c.*

facere ad solos dominos pertinet, qui dederunt, & eos, quos ipsi deputaverunt ad hoc ipsum. Proinde cum vir Sanctus, paupertatis pramissa in Regula modum exprimens dixerit in eadem, Fratres nihil sibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem: sed tanquam peregrini & advene in hoc seculo in paupertate, & humilitate Domino famulantes vadant pro elemosyna confidenter. Sicque declaratum extitit per nonnullos praedecessores nostros Romanos Pontifices hanc expropriationem intelligi debere tam in speciali, quam etiam in communi, propter quod & rerum omnium concessarum, oblatarum, & donatarum fratribus (quas & quarum usum facti, scilicet Ordini vel ³ *al. ita: vel* ⁴ *al. habeant.* ⁵ *al. laxare.* ⁶ *al. observaciones.* ⁷ *al. servandum.* ⁸ *al. carum.* ⁹ *al. ita: fratres & assistentes, &c.*

³ *al. ita: vel*

bona temporalia nulla jurisdictione, five actio in iudicio, five dispensatio tribuatur. Licet vero non solum sit licitum, sed & multum conveniens rationi, quod fratres, qui in laboribus spiritualibus orationis & studii sedule occupantur, hortos & areas habeant competentes ad collectionem, vel recreationem sui, & interdum ad seipos post labores huiusmodi corporaliter deducendos, necnon ad habenda necessaria hortalia pro seipis: habere tamen hortos aliquos, ut colantur, ac olera & alia hortalia pretio distrahantur, necnon & vineas, repugnat suae Regulae, & ordinis puritati, secundum quod dictus praeceptor declaravit, ac etiam ordinavit: quod si talia ad usum proximè dictos, ut puta agrum, vel vineam ad colendum, & confamilia fratribus legarentur, per omnem modum fratres à receptione talium absterent: cum etiam pramissa habere, ut pretium fructuum suis temporibus habeatur ¹⁰ *al. habeant.* ¹¹ *al. laxare.* ¹² *al. observaciones.* ¹³ *al. servandum.* ¹⁴ *al. carum.* ¹⁵ *al. ita: fratres & assistentes, &c.*

¹⁰ *al. habeant.*

¹¹ *al. laxare.*

¹² *al. observaciones.*

¹³ *al. servandum.*

¹⁴ *al. carum.*

¹⁵ *al. ita: fratres & assistentes, &c.*

¹⁶ *De modo electionis faciendae vite novissime facta in Conc. Trid. sess. 25. tit. de regularibus & monialibus cap. 6.*

celebrata, exceptione seu contradictione quacunquē alterius partis non obstante, per dictum generalem Ministrum de consilio discretorum de ordine (prius tamen ex officio, prout spectat ad ipsum diligentem examinationem pramissa) confirmetur vel etiam infirmetur, prout eis secundum Deum visum fuerit expedire. Et si fuerit infirmata, ad Capitulum Provinciale electio huiusmodi revertatur. Ceterum, si Capitulum memoratum die praedicta Ministrum eligere praetermittat: ex tunc Ministri Provincialis provisio, ad generalem Ministrum liberè devolvatur. Verum si Ministro praedicto & Capitulo generalibus ex certa, manifesta, ac rationabili causa videretur aliquando in Provinciis ultramarinis Hiberniae, seu Graeciae, seu Romae, in quibus haecenus alius providendi modus dicitur ex causa certa & rationabili fuisse servatus, expedire Ministrum Provinciale per Ministrum generalem, cum proborum Ordinis consilio potius, quam per capituli praedicti electionem praefici in Provinciis Hiberniae, etiam ultramarinis irrefragabiliter: In Romana vero vel Graecia, quando Minister dictae Provinciae moreretur, vel abolveretur citra mare: illa vice servetur absque dolo, partialitate & fraude, super quo eorum conscientias oneramus, quod super hoc dictus Minister cum dictorum proborum consilio duxerit ordinandum. In destinatione vero dictorum Ministrorum Provincialium, servari volumus, quod super hoc haecenus de ipso ordine extiterit observatum. Ceterum si contingeret eisdem Ministro generali carere, per Vicarium Ordinis fiat super hoc, quod faciendum fuerit per eundem Ministrum utquequo provisum fuerit de generali Ministro. Porro, si quid de huiusmodi Ministro Provinciali secus attentari forte contigerit, illud ipso facto sit irritum & inane. Nulli igitur omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum declarationum, dictorum, commissionum, responsionum, prohibitionum, ordinationum, mandatorum, constitutionum, iudiciorum, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.

II. IDEM CLEMENS V.
 Determinat & declarat, quid significet haec verba inserta in iudicialibus commissionibus, quae sunt à Principe vel à iure: scilicet, quod procedatur simpliciter & de plano, & sine strepitu & figura iudicii. Joan. And.

Spè contingit, quod causas committimus, & in earum aliquibus simpliciter, & de plano ac sine strepitu & figura iudicii procedi mandamus: de quorum significatione verborum à multis contenditur, & qualiter procedi debeat, dubitatur. Nos autem dubitationem huiusmodi, quantum nobis est possibile, decidere cupientes, hac in perpetuum valitura constitutione sancimus, ut Iudex, cui taliter causam committimus, necessario libellum non exigat, litem contestationem non postulet, in tempore etiam feriarum ob necessitates hominum indulgarum à iure procedere valeat, amputet dilationum materiam, litem quanto poterit faciat breviorum, exceptiones, appellationes dilatorias, & frustratorias repellendo, partium Advocatorum, & Procuratorum contentiones & jurgia, testiumque superfluum multitudinem refranando. Non sic tamen Iudex litem abbreviet, quin probationes necessariae, & defensionem legitime admittantur. Citationem vero, ac praestationem iuramenti de calumnia vel malitia, five de veritate dicenda, ne veritas occultetur, per commissionem huiusmodi intelligimus non excludi. Verum quia iuxta petitionis formam pronuntiatio sequi debet, pro parte agentis, & etiam rei, si quid petere voluerit, est in ipso litem exordio petitio facienda, five scriptis, five verbo: actis tamen continuò (ut super quibus positiones & articuli formari debeant, possit haberi plenior certitudo, & ut fiat definitio clarior) inferenda. Et quia positiones ad faciliorem expeditionem scriptum, propter partium confessiones, & articulos ad clariorem probationem usus longaevis in causis admittit: Nos usum huiusmodi observari volentes, statuimus, ut Iudex sic deputatus à nobis, nisi aliud de partium voluntate procedat, ad dandum simul utroque terminum dare possit, & ad exhibendum omnia acta & monumenta, quibus partes uti volunt in causa post dationem articulorum, diem certam, quandocunque sibi videbitur, valeat assignare, eo salvo, quod ubi remissionem fieri contingeret, pro testibus producendis possint etiam instrumenta produci assignatione huiusmodi non obstante. Interrogabit etiam partes, five ad earum instantiam, five ex officio ubicunque hoc aequitas suadebit. Sententiam vero definitivam, citatis ad id, licet non peremptorie partibus, in scriptis, & prout magis sibi placuerit, itans vel sedens profert: etiam, si ei videbitur, conclusione non facta, prout ex petitione & probatione, & aliis acbitatis in causa fuerit faciendum. Quae omnia etiam in illis casibus, in quibus per aliam constitutionem nostram, vel alias procedi potest simpliciter, & de plano, ac sine strepitu & figura iudicii, volumus observari. Si tamen in praemissis casibus solennis ordo iudicarius in toto, vel in parte non contradicentibus partibus observetur, non erit processus propter hoc irritus, nec etiam irritandus. Data Avinionis xiiii. Kalend. Decembris, Pontificatus nostri anno 2.

Clementina Constitutiones accuratè castigatæ, cum summaris admodum familiaribus sumuntur.
 B b b

¹⁷ *In antiquioribus etiam impressis constitutionibus legitur: prout ex petitione & probatione & aliis, &c.*